

Elektronikos gamintojų ir
importuotojų organizacija

**VISUOMENĖS ŠVIETIMO IR INFORMAVIMO
ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS
ATLIEKŲ TVARKYMO KLAUSIMAIS 2020 METAIS
PROGRAMA**

Vilnius, 2020 m.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Visuomenės švietimo ir informavimo elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo klausimais programos (toliau – Programa) paskirtis – informuoti visuomenę apie elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo sistemas, netinkamo jų tvarkymo žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai. Šioje Programoje nurodytos priemonės ir veiksmai turi užtikrinti tinkamą visuomenės informavimą apie elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą.

1.2. Programa apima vienerių metų laikotarpį.

1.3. Šioje Programoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme ir kituose teisės aktuose reglamentuojančiuose elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymą.

II. ESAMA PADĖTIS IR PROBLEMAS VISUOMENĖS ŠVIETIMO IR INFORMAVIMO ATLIEKŲ TVARKYMO SRITYJE

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų per metus Lietuvoje susikaupia tūkstančiai tonų. Jų kiekis kasmet auga. Šios atliekos nėra tinkamai tvarkomos elektros ir elektroninės įrangos atliekose yra kenksmingų žmogaus sveikatai sunkiųjų metalų – Pb, Sb, Hg, Cd, kurie teršia aplinką. Neracionaliai naudojami gamtos išteklių. Šių reiškinų priežastys yra elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo sistemos, atliekų rūšiavimo tradicijos, finansavimo, elektros ir elektroninės įrangos tvarkymo strategijos ir visuomenės informavimo stoka.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas – visų gyventojų ir ūkio subjektų rūpestis, todėl labai svarbu jiems teikti reikiamą informaciją. Valstybės ir savivaldybių institucijos, atliekų tvarkymo sistemų operatoriai (atliekų tvarkytojai), organizacijos privalo supažindinti visuomenę su organizaciniais ir technoliniais atliekų tvarkymo projektais, jų įtaka aplinkai ir žmonių sveikatai.

Pastaruosiu metu padaugėjo informacinių pranešimų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo klausimais, spaudoje, televizijoje ir radijuje. Atsirado informacinių stendų miestuose. Vykdomos įvairios akcijos ir renginiai. Visuomenė gauna vis daugiau informacijos iš atitinkamų valstybės institucijų, organizacijų ir atliekas tvarkančių įmonių.

Situacija gerėja, tačiau elektros ir elektroninės įrangos atliekų rūšiavimo, surinkimo, perdirbimo ar kitokio naudojimo pajėgumai yra nepakankami, reikėtų didesnę dėmesį skirti visuomenės informavimui pagal amžiaus grupes, gyvenamąją ar veiklos vykdymo vietą, informacijos prieinamumą ir įsisavinimo lygį.

Aktyvesnis visuomenės informavimas elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo srityje padeda tausoti ir racionaliau naudoti gamtos išteklius, skatina ugdyti rūšiavimo tradiciją, diegti pažangias ir efektyvias surinkimo bei perdirbimo sistemas, gyventi švaresnėje ir sveikesnėje aplinkoje.

III. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3.1. Šios Programos tikslai:

3.1.1. formuoti visuomenę, siekiančią ir gebančią užtikrinti šalies darnų vystymąsi, racionaliai naudojant bei papildant gamtos išteklius, išsaugant sveiką aplinką ateities kartoms;

3.1.2. informuoti elektros ir elektroninės įrangos gamintojus ir importuotojus bei platintojus, Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiančius elektros ir elektroninę įrangą apie jų teises ir pareigas, reglamentuotas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, susijusiuose su aplinkos apsauga;

3.1.3. prisidėti prie bendro visuomenės informavimo apie būtinybę rūšiuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekas, galimybę priduoti susidariusias atliekas atliekų tvarkytojams ir (ar) elektros ir elektroninės įrangos platintojams, apie tokių pridavimo vietų išdėstymą Lietuvoje, pridavimo sąlygas bei naudą aplinkai ir visuomenės sveikatai;

3.1.4. informuoti ir šviesti visuomenę elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo klausimais, siekiant skatinti elektros ir elektroninės įrangos atliekų prevenciją, didinti visuomenės aktyvumą bendros elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo sistemos plėtroje.

3.2. Šios Programos uždaviniai:

3.2.1. perteikti visuomenei žinias ir patirtį, apie elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą;

3.2.2. ugdyti ir lavinti veiklos įgūdžius (gebėjimus) elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo problemoms spręsti;

3.2.3. formuoti atsakomybę bei aktyvią asmeninę poziciją;

3.2.4. formuoti sveiką, darnaus vystymo principais grindžiamą visuomenės gyvenimo būdą, elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo srityje;

3.2.5. gerinti visuomenės informacinį ir metodinį aprūpinimą elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo klausimais.

IV. PRIORITETINĖS PROGRAMOS VYKDYMO KRYPTYS

Prioritetinės šios Programos vykdymo kryptys:

- elektros ir elektroninės įrangos gamintojų ir importuotojų švietimas;
- elektros ir elektroninės įrangos platintojų švietimas;
- elektros ir elektroninės įrangos vartotojų švietimas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkytojų ir (ar) kitų asmenų švietimas.

V. VEIKSMŲ PROGRAMA

5.1. Programos priemonės planuojamos pagal numatomas Organizacijos lėšas visuomenės švietimui ir informavimui. Skiriamos lėšos planuojamos kaip numatyta teisės aktuose – ne mažiau kaip 3 procentai nuo Organizacijos sukauptų lėšų, t. y. pajamų, kurias Organizacija gauna kaip įmokas už elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimą iš dalininkų bei pavedimo davėjų.

5.2. Šioje Programoje numatomos priemonės, kurias Organizacija sieks įgyvendinti Lietuvoje 2020 metais:

Eilės Nr.	Tikslinės grupės	Priemonės	Tikslas	Apimtis					Finansavimo šaltinis ir preliminari lėšų suma eurais*
				2020 metų ketvirčiai				viso 2020 metais	
				I	II	III	IV		
1.	Gamintojai ir importuotojai	Organizuoti seminarus (netęstinė)	Supažindinti gamintojus ir importuotojus su jų teisėmis ir pareigomis, numatytomis Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą ir (ar) Organizacijos veiklą, ir (ar) teikti kitą informaciją	≥1	≥1	≥1	≥1	≥4	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 9000 eurų
		Teikti informaciją Organizacijos internetiniame puslapyje aktualiais klausimais (tęstinė)	Supažindinti gamintojus ir importuotojus su jų teisėmis ir pareigomis, numatytomis Lietuvos Respublikos teisės aktuose,	1	1	1	1	1	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 2000 eurų

Eilės Nr.	Tikslinės grupės	Priemonės	Tikslas	Apimtis					Finansavimo šaltinis ir preliminari lėšų suma eurais*
				2020 metų ketvirčiai				viso 2020 metais	
				I	II	III	IV		
			reglamentuojančiuose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą ir (ar) Organizacijos veikla, ir (ar) teikti kitą informaciją						
2.	Platintojai	Organizuoti seminarus (netęstinė)	Supažindinti EEĮ platintojus su jų teisėmis ir pareigomis, numatytais Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą ir (ar) Organizacijos veikla, ir (ar) teikti kitą informaciją	≥1	≥1	≥1	≥1	≥4	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 8500 eurų
		Teikti informaciją Organizacijos internetiniame puslapyje aktualiais klausimais (tęstinė)	Supažindinti platintojus su jų teisėmis ir pareigomis, numatytais Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą ir (ar) šių gaminių tiekimo rinkai sąlygas, ir (ar) teikti kitą informaciją	1	1	1	1	1	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 2000 eurų
3.	Vartotojai	Teikti informaciją Organizacijos internetiniame puslapyje aktualiais klausimais (tęstinė)	Informuoti visuomenę apie esančias elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietas ir (ar) surenkamų elektros ir elektroninės įrangos atliekų atskiro surinkimo būtinumą bei naudą ir (ar) žalingą jų poveikį aplinkai bei žmonių sveikatai, ir (ar) teikti kitą informaciją	1	1	1	1	1	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 2000 eurų

Eilės Nr.	Tikslinės grupės	Priemonės	Tikslas	Apimtis					Finansavimo šaltinis ir preliminari lėšų suma eurais*
				2020 metų ketvirčiai				viso 2020 metais	
				I	II	III	IV		
		Teikti informaciją spaudoje ir (ar) TV ir (ar) radijo laidose ir (ar) internete (netęstinė)	Informuoti visuomenę apie surenkamų elektros ir elektroninės įrangos atliekų atskiro surinkimo būtinumą bei naudą ir (ar) žalingą jų poveikį aplinkai bei žmonių sveikatai, ir (ar) teikti kitą informaciją	≥3	≥3	≥3	≥3	≥ 12	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 35000 eurų
		Teikti informaciją apie atliekų surinkimo projektą (tęstinė)	Informuoti visuomenę apie esančias elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietas surenkamų elektros ir elektroninės įrangos atliekų atskiro surinkimo būtinumą bei naudą ir (ar) žalingą jų poveikį aplinkai bei žmonių sveikatai, ir (ar) teikti kitą informaciją	1	1	1	1	1	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 14000 eurų
		Elektros ir elektroninės įrangos platinimo ir priėmimo vietose teikti informacinę medžiagą (tęstinė)	Informuoti visuomenę apie galimybę elektros ir elektroninės įrangos platinimo vietose priduoti elektros ir elektroninės įrangos atliekas ir (ar) teikti kitą informaciją	1	1	1	1	1	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 2000 eurų
4.	Švietimo įstaigos	Lietuvos švietimo įstaigoms pageidaujant jų atstovams (mokiniais) organizuoti seminarus-diskusijas dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo (netęstinė)	Informuoti švietimo įstaigų atstovus (mokinius) apie esančias elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietas, surenkamų elektros ir elektroninės įrangos atliekų atskiro surinkimo būtinumą bei naudą ir (ar) žalingą jų poveikį aplinkai bei žmonių sveikatai, ir (ar) teikti kitą informaciją	≥1	≥1	≥1	≥1	≥4	Organizacija ir (ar) Organizacijos rėmėjai, preliminari lėšų suma – 7500 eurų

* - preliminarios lėšų sumos eurais skaitinė išraiška didžiąją dalimi priklauso nuo Organizacijos steigėjų, dalininkų ir pavedimo davėjų pateikto LR vidaus rinkai elektros ir elektroninės įrangos kiekio bei elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkytojų nustatytų kainų už elektros ir elektroninės įrangos atliekų sutvarkymą, todėl jis gali keistis.

Programoje numatytų priemonių įgyvendinimo apimtis gali keistis, tiek didėti, tiek mažėti, taip pat gali keistis priemonių įgyvendinimas ketvirčiais. Organizacijai neįgyvendinus tam tikrų priemonių Programoje numatyta apimtimi, jos turi būti kompensuotos įgyvendinant kitas priemones didesne apimtimi ir (ar) kitas, Programoje nenumatytas, priemones. Svarbu pasiekti norimą tikslą. Dėl to numatoma analizuoti programos įgyvendinimą, tobulinti ją.

VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“
vadovė Veronika Masalienė